ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 3ης Οκτωβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-58/98,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Amtsgericht Heinsberg (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου κατά

Josef Corsten,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 49 ΕΚ), 60, 65 και 66 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 50 ΕΚ, 54 ΕΚ και 55 ΕΚ) και της οδηγίας 64/427/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1964, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων μεταποιήσεως που υπάγονται στις κλάσεις 23-40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και Βιοτεχνία) (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 38),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, J. C. Moitinho de Almeida, D. A. O. Edward (εισηγητή), L. Sevón και R. Schintgen, προέδρους τμήματος, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, H. Ragnemalm και M. Wathelet, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: κ. Γ. Κοσμάς
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— το Kreis Heinsberg, εκπροσωπούμενο από τον J. Nießen, Kreisrechtsrat,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους E. Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο υπουργείο,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Stix-Hackl, Gesandte στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους B. Mongin και M. Niejahr, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Kreis Heinsberg και της Επιτροπής κατά τη συνεδρίαση της 5ης Οκτωβρίου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 13ης Φεβρουαρίου 1998, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Φεβρουαρίου 1998 και συμπληρώθηκε στις 22 Ιουνίου 1998, το Amtsgericht Heinsberg υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 234 ΕΚ), προδικαστικό ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία των άρθρων 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 49 ΕΚ), 60, 65 και 66 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρων 50 ΕΚ, 54 ΕΚ και 55 ΕΚ) και της οδηγίας 64/427/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1964, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων μεταποιήσεως που υπάγονται στις κλάσεις 23-40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και Βιοτεχνία) (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 38).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο δίκης που εκκρεμεί ενώπιον του εν λόγω δικαστηρίου κατά του J. Corsten, ο οποίος κατηγορείται ότι παρέβη τον νόμο για την καταπολέμηση της λαθραίας απασχολήσεως.

Το κοινοτικό δίκαιο

3 Το άρθρο 59, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ορίζει:

«Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Κοινότητας καταργούνται προοδευτικώς κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος της Κοινότητας άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής.»

4 Το άρθρο 66 της Συνθήκης ορίζει ότι τα άρθρα 55 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 45 ΕΚ), 56 και 57 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 46 ΕΚ και 47 ΕΚ), καθώς και 58 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 48 ΕΚ), που περιέχει το τρίτο μέρος της Συνθήκης, τίτλος ΙΙΙ, κεφάλαιο 2, που φέρει τον τίτλο «Το δικαίωμα εγκαταστάσεως», εφαρμόζονται επί της ελευθέρας παροχής υπηρεσιών.

5 Σύμφωνα με το άρθρο 56, παράγραφος 1, της Συνθήκης:

«Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει αυτών δεν εμποδίζουν τη δυνατότητα εφαρμογής των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που προβλέπουν ειδικό καθεστώς για τους αλλοδαπούς υπηκόους και δικαιολογούνται από λόγους δημοσίας τάξεως, δημοσίας ασφαλείας και δημοσίας υγείας.»

6 Στις 18 Δεκεμβρίου 1961 το Συμβούλιο υιοθέτησε, βάσει των άρθρων 54, παράγραφος 1, και 63, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως,

άρθρων 44, παράγραφος 1, ΕΚ και 52, παράγραφος 1, ΕΚ), δύο γενικά προγράμματα για την άρση των περιορισμών στην ελευθερία εγκαταστάσεως και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών (JO 1962, 2, αντιστοίχως σ. 36 και 32). Για τη διευκόλυνση της υλοποιήσεως των προγραμμάτων αυτών, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 7 Ιουλίου 1964, την οδηγία 64/427.

7 Η οδηγία αυτή προβλέπει ουσιαστικά ένα σύστημα αμοιβαίας αναγνωρίσεως της επαγγελματικής εμπειρίας που αποκτάται στη χώρα προελεύσεως και εφαρμόζεται τόσο για την εγκατάσταση όσο και για την παροχή υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος.

8 Σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 64/427:

«Όταν σε ένα κράτος μέλος η ανάληψη μιας από τις δραστηριότητες που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2 [μη μισθωτές δραστηριότητες μεταποιήσεως που υπάγονται στις κλάσεις 23-40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και Βιοτεχνία)], ή η άσκησή της εξαρτάται από την κατοχή γενικών, εμπορικών ή επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων, το εν λόγω κράτος μέλος αναγνωρίζει ως επαρκή απόδειξη των γνώσεων και ικανοτήτων αυτών την πραγματική άσκηση της εν λόγω δραστηριότητος σε άλλο κράτος μέλος:

α) είτε για έξι συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία ή υπό την ιδιότητα διευθύνοντος επιφορτισμένου με την διαχείριση της επιχειρήσεως·

β) είτε για τρία συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία ή υπό την ιδιότητα διευθύνοντος επιφορτισμένου με τη διαχείριση της επιχειρήσεως, εφ' όσον ο δικαιούχος δύναται να αποδείξει για το εν λόγω επάγγελμα προηγούμενη

τριετή τουλάχιστον κατάρτιση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος ή κρίνεται ως απολύτως ικανοποιητική από τον αρμόδιο επαγγελματικό οργανισμό·

γ) είτε για τρία συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία, όταν ο δικαιούχος δύναται να αποδείξει ότι άσκησε το εν λόγω επάγγελμα, σε σχέση εξαρτήσεως, κατά την διάρκεια πέντε ετών τουλάχιστον·

δ) είτε για πέντε συνεχή έτη σε διευθυντική θέση, από τα οποία ένα ελάχιστο όριο τριών ετών σε τεχνικές υπηρεσίες που συνεπάγονται την ευθύνη ενός τουλάχιστον τμήματος της επιχειρήσεως, εφ' όσον ο δικαιούχος δύναται να αποδείξει για το εν λόγω επάγγελμα προηγούμενη τριετή τουλάχιστον κατάρτιση, η οποία βεβαιώνεται με πιστοποιητικό αναγνωρισμένο από το κράτος ή που κρίνεται ως απολύτως ικανοποιητική από τον αρμόδιο επαγγελματικό οργανισμό.

Στις προαναφερθείσες περιπτώσεις υπό α' και γ' η εν λόγω δραστηριότητα δεν πρέπει να έχει παύσει για διάστημα μεγαλύτερο των 10 ετών κατά την ημερομηνία καταθέσεως της αιτήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3.»

Το άρθρο 4 της οδηγίας 64/427 ορίζει:

«Για την εφαρμογή του άρθρου 3 ισχύουν τα εξής:

1. Τα κράτη μέλη, στα οποία η ανάληψη μιας από τις δραστηριότητες που μνημονεύονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, ή η άσκησή της εξαρτάται από την κατοχή γενικών εμπορικών ή επαγγελματικών γνώσεων και ικανοτήτων, ενημερώνουν

μερίμνη της Επιτροπής τα άλλα κράτη μέλη για τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του επαγγέλματος (περιγραφή της δραστηριότητος των επαγγελμάτων αυτών).

2. Η αρμόδια αρχή που ορίζεται από τη χώρα προελεύσεως για τον σκοπό αυτόν πιστοποιεί τις επαγγελματικές δραστηριότητες που πραγματικά ασκήθηκαν από τον δικαιούχο, καθώς και την διάρκειά τους. Το πιστοποιητικό συντάσσεται σύμφωνα με την περιγραφή του επαγγέλματος, η οποία γνωστοποιείται από το κράτος μέλος όπου ο δικαιούχος σκοπεύει ν' ασκήσει το επάγγελμα κατά τρόπο μόνιμο ή προσωρινό.

3. Το κράτος μέλος υποδοχής χορηγεί την άδεια ασκήσεως της εν λόγω δραστηριότητος κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, εφ' όσον η δραστηριότης που πιστοποιείται συμφωνεί με τα κύρια σημεία της περιγραφής του επαγγέλματος που έχει γνωστοποιηθεί δυνάμει της παραγράφου 1 και εφ' όσον πληρούνται οι άλλοι όροι που ενδεχομένως προβλέπονται από τις διατάξεις του.»

9 Επιβάλλεται να προστεθεί ότι η οδηγία 64/427, η οποία ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, καταργήθηκε από την οδηγία 1999/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουνίου 1999, για τη θέσπιση συστήματος αναγνώρισης των προσόντων σχετικά με τις επαγγελματικές δραστηριότητες που καλύπτονται από τις οδηγίες ελευθέρωσης, καθώς και μεταβατικών μέτρων, και για τη συμπλήρωση του γενικού συστήματος αναγνώρισης των διπλωμάτων (ΕΕ L 201, σ. 77).

Το εθνικό δίκαιο

10 Στη Γερμανία, οι βιοτεχνικές δραστηριότητες διέπονται από τον Handwerksordnung (νόμο για τη βιοτεχνία) που, κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών, ισχύει όπως τροποποιήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1993 (*BGBl.* 1993 I, σ. 2256). Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του Handwerksordnung, επιτρέπεται να ασκούν βιοτεχνική δραστηριότητα, υπό την ιδιότητα ελεύθερου επαγγελματία, τα

φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθώς και οι προσωπικές εταιρίες, που είναι εγγεγραμμένες στο μητρώο βιοτεχνών (Handwerksrolle). Η εγγραφή αυτή αντιστοιχεί στη χορήγηση άδειας ασκήσεως της εν λόγω δραστηριότητας.

11 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, πρώτη φράση, του Handwerksordnung «στο μητρώο βιοτεχνών εγγράφεται όποιος έχει επιτύχει στις προβλεπόμενες για την ασκούμενη από αυτόν βιοτεχνική δραστηριότητα ή για κάποια παραπλήσια βιοτεχνική δραστηριότητα εξετάσεις (...)».

12 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, πρώτη φράση, του Handwerksordnung προβλέπει ότι «σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών (κατ' εξαίρεση εγγραφή), οσάκις ο αιτών αποδεικνύει ότι έχει τις αναγκαίες γνώσεις και δεξιότητες για την άσκηση, υπό την ιδιότητα ελεύθερου επαγγελματία, του επαγγέλματος που γνωρίζει».

13 Το άρθρο 9 του Handwerksordnung εξουσιοδοτεί τον Ομοσπονδιακό Υπουργό Οικονομίας να ορίσει τις προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί μια τέτοια κατ' εξαίρεση άδεια εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών στους υπηκόους των άλλων κρατών μελών, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 8, παράγραφος 1, του Handwerksordnung. Βάσει της διατάξεως αυτής, ο Ομοσπονδιακός Υπουργός Οικονομίας εξέδωσε, στις 4 Αυγούστου 1966, κανονιστική απόφαση για τις προϋποθέσεις εγγραφής των υπηκόων άλλων κρατών μελών στο μητρώο βιοτεχνών (*BGBl.* 1966 I, σ. 469, στο εξής: Verordnung). Η Verordnung μετέφερε στο γερμανικό δίκαιο τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 64/427.

14 Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Verordnung, όπως τροποποιήθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 1993 (*BGBl.* 1993 I, σ. 2256):

«Η κατ' εξαίρεση άδεια εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών που αφορά ένα επάγγελμα του παραρτήματος Α της Handwerksordnung, με εξαίρεση τα επαγγέλματα που

αναφέρονται υπό 17, 89 έως 91 και 93 έως 95, εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, της Handwerksordnung, χορηγείται σε υπήκοο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Ενώσεως ή άλλου κράτους μέλους της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο όταν

1. ο αιτών έχει ασκήσει την εν λόγω δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

   a) είτε για έξι, τουλάχιστον, συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία ή σε διευθυντική θέση·

   b) είτε για τρία, τουλάχιστον, συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία ή σε διευθυντική θέση κατόπιν τριετούς, τουλάχιστον, καταρτίσεως για το εν λόγω επάγγελμα·

   c) είτε για τρία, τουλάχιστον, συνεχή έτη υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία και για πέντε, τουλάχιστον, έτη σε σχέση εξαρτήσεως·

   d) είτε για πέντε, τουλάχιστον, συνεχή έτη σε διευθυντική θέση, από τα οποία τρία, τουλάχιστον, σε τεχνικές υπηρεσίες που συνεπάγονται την ευθύνη ενός τουλάχιστον τμήματος της επιχειρήσεως, κατόπιν τριετούς τουλάχιστον καταρτίσεως για το εν λόγω επάγγελμα, και όταν

2. η ασκούμενη δραστηριότητα συμφωνεί με την περιγραφή του επαγγέλματος για το οποίο ζητείται η εξαίρεση.»

15 Σύμφωνα με τη διάταξη περί παραπομπής, η διαδικασία της χορηγήσεως άδειας ασκήσεως των βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών διεξάγεται ως εξής: ο αρμόδιος οργανισμός του κράτους μέλους προελεύσεως του επιχειρηματία παρέχει στον τελευταίο πιστοποιητικό σχετικά με τη διάρκεια της επαγγελματικής του δραστηριότητας και των αποκτηθεισών ειδικών γνώσεων. Ο επιχειρηματίας πρέπει να υποβάλει αυτοπροσώπως το πιστοποιητικό αυτό στο αρμόδιο βιοτεχνικό επιμελητήριο στη Γερμανία, ενδεχομένως μεταφρασμένο στα γερμανικά. Το βιομηχανικό επιμελητήριο εξετάζει αν πληρούνται οι προϋποθέσεις των διατάξεων της Verordnung και διαβιβάζει το πιστοποιητικό μαζί με την αίτηση του επιχειρηματία για τη χορήγηση κατ' εξαίρεση άδειας στον Regierungspräsident (αρμόδια διοικητική αρχή). Η εν λόγω άδεια υπόκειται σε τέλος το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 300 και 500 γερμανικών μάρκων (DEM). Αν χορηγηθεί η κατ' εξαίρεση άδεια, αποστέλλεται στη διεύθυνση της ιδιωτικής κατοικίας του επιχειρηματία. Αυτός μπορεί, προσκομίζοντας αυτήν την κατ' εξαίρεση άδεια εγγραφής και, επιπλέον, πρόσφατο απόσπασμα εμπορικού μητρώου και αφού καταβάλει ένα δεύτερο τέλος, να ζητήσει από το αρμόδιο βιοτεχνικό επιμελητήριο την εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών. Κατόπιν τούτου, αποστέλλεται στον αλλοδαπό επιχειρηματία κάρτα βιοτέχνη στην επαγγελματική του διεύθυνση. Από της λήψεως της κάρτας αυτής, ο αλλοδαπός επιχειρηματίας δικαιούται να ασκεί βιοτεχνικές δραστηριότητες στη Γερμανία.

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

16 Ο J. Corsten, αρχιτέκτονας εργαζόμενος ως ανεξάρτητος επιχειρηματίας, ανέθεσε σε μια εγκατεστημένη στις Κάτω Χώρες επιχείρηση εργασίες λιθοστρώσεως στο πλαίσιο οικοδομικών εργασιών στη Γερμανία. Η επιχείρηση που ανέλαβε το έργο αυτό εκτελούσε νομίμως έργα αυτού του είδους στις Κάτω Χώρες, αλλά δεν ήταν εγγεγραμμένη στο μητρώο βιοτεχνών στη Γερμανία. Η τιμή ανά τετραγωνικό μέτρο που ζητούσε η επιχείρηση αυτή για τις εργασίες λιθοστρώσεως ήταν αισθητά χαμηλότερη από αυτή που θα ζητούσαν γερμανικές βιοτεχνικές επιχειρήσεις για τις ίδιες εργασίες.

17 Με απόφαση της 2ας Ιανουαρίου 1996, η αρμόδια γερμανική υπηρεσία επιθεωρήσεως εργασίας επέβαλε στον J. Corsten πρόστιμο ύψους 2 000 DEM λόγω παραβάσεως του γερμανικού νόμου για την καταπολέμηση της λαθραίας απασχολήσεως. Ο νόμος αυτός ορίζει ότι επιβάλλεται πρόστιμο σε όποιον αναθέτει την εκτέλεση

ανεξαρτήτων βιοτεχνικών εργασιών σε επιχείρηση που δεν είναι εγγεγραμμένη στο μητρώο βιοτεχνών. Δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι, στη Γερμανία, οι εργασίες λιθοστρώσεως εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.

18 Ο J. Corsten άσκησε, ενώπιον του Amtsgericht Heinsberg, ανακοπή κατά της αποφάσεως αυτής.

19 Το Amtsgericht Heinsberg, αμφιβάλλοντας κατά πόσον οι διατάξεις του γερμανικού νόμου, ιδίως η απαίτηση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών, συμβιβάζονται με το κοινοτικό δίκαιο περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών το ότι μια ολλανδική επιχείρηση, η οποία πληροί στις Κάτω Χώρες όλες τις προϋποθέσεις για την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, πρέπει να πληροί επιπλέον προϋποθέσεις — έστω και μόνον τυπικές — (εν προκειμένω την εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών), προκειμένου να ασκήσει τη δραστηριότητα αυτή στη Γερμανία;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

20 Πρέπει κατ' αρχάς να διευκρινιστεί ότι το ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο δεν αφορά άμεσα τη θέση του J. Corsten, αλλά αυτή της ολλανδικής επιχειρήσεως στην οποία ο J. Corsten είχε αναθέσει την εκτέλεση βιοτεχνικών εργασιών στη Γερμανία. Πράγματι, από τον φάκελο προκύπτει ότι, εάν η επιχείρηση αυτή δεν υπείχε υποχρέωση εγγραφής στο γερμανικό μητρώο βιοτεχνών, κατά τρόπο ώστε να επιτρέπεται η εκτέλεση των συμφωνημένων εργασιών χωρίς την πλήρωση της τυπικής αυτής προϋποθέσεως, δεν θα είχε ασκηθεί δίωξη κατά του J. Corsten για παράβαση του νόμου για την καταπολέμηση της λαθραίας απασχολήσεως.

21 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το υποβληθέν ερώτημα πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά το ζήτημα κατά πόσο ρύθμιση κράτους μέλους, που εξαρτά την εκτέλεση βιοτεχνικών εργασιών στην επικράτειά του από παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη από την προϋπόθεση της εγγραφής των παρεχόντων τις υπηρεσίες αυτές στο μητρώο βιοτεχνών του εν λόγω κράτους μέλους, αντίκειται στο κοινοτικό δίκαιο περί ελεύθερης παροχής υπηρεσιών.

22 Το Kreis Heinsberg αμφισβητεί την ακρίβεια της περιγραφής της διαδικασίας χορηγήσεως της άδειας ασκήσεως βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και της εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών στην οποία προβαίνει το αιτούν δικαστήριο. Σύμφωνα με αυτό, ο επιχειρηματίας πρέπει κατ' αρχάς να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση κατ' εξαίρεση άδειας στην αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας αυτής αρχή, ήτοι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, στη διοίκηση της αρμόδιας περιφέρειας. Αυτή οφείλει να λάβει τη γνώμη του βιοτεχνικού επιμελητηρίου πριν από τη λήψη της αποφάσεώς της. Άπαξ χορηγηθεί η κατ' εξαίρεση άδεια, ο επιχειρηματίας την προσκομίζει στο αρμόδιο βιοτεχνικό επιμελητήριο, το οποίο εγγράφει τον επιχειρηματία στο μητρώο βιοτεχνών.

23 Κατά το Kreis Heinsberg, το σύνολο της διαδικασίας αυτής διεξάγεται, υπό κανονικές συνθήκες, εντός περιόδου τεσσάρων έως έξι εβδομάδων και επομένως εντός απολύτως ευλόγων προθεσμιών. Το Kreis Heinsberg υποστηρίζει άλλωστε ότι, αντίθετα με τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, ο επιχειρηματίας δεν υποχρεούται να υποβάλει πρόσφατο απόσπασμα εμπορικού μητρώου ούτε να καταβάλει δεύτερο τέλος κατά την εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών.

24 Επιβάλλεται να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο ούτε για να κρίνει εάν η ερμηνεία των διατάξεων εθνικού δικαίου που δίδει το αιτούν δικαστήριο είναι ορθή ούτε για να αποφανθεί, στο πλαίσιο της προδικαστικής παραπομπής, επί της συμφωνίας των διατάξεων αυτών με το κοινοτικό δίκαιο. Εναπόκειται αποκλειστικά στο Δικαστήριο να ερμηνεύσει τις διατάξεις του κοινοτικού δικαίου για να παράσχει στο αιτούν δικαστήριο όλα τα αναγκαία στοιχεία που αφορούν το κοινοτικό δίκαιο, προκειμένου να επιτρέψει στο τελευταίο να αποφανθεί επί της υποθέσεως που εκκρεμεί ενώπιόν του.

25 Συναφώς, αυτό που έχει σημασία και που κατά τα λοιπά δεν αμφισβητείται είναι ότι η διαδικασία χορηγήσεως άδειας ασκήσεως βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών διεξάγεται σε περισσότερα στάδια. Πράγματι, η επιχείρηση που ζητεί την εγγραφή της στο μητρώο βιοτεχνών οφείλει να απευθυνθεί όχι μόνο στο αρμόδιο βιοτεχνικό επιμελητήριο, αλλά και στην αρμόδια διοικητική αρχή. Έτσι, η «κατ' εξαίρεση άδεια» που χορηγείται στην επιχείρηση από τη διοικητική αρχή δεν της παρέχει το δικαίωμα να ασκεί συγκεκριμένη βιοτεχνική δραστηριότητα, αλλά περιλαμβάνει μόνον άδεια για την κατ' εξαίρεση εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών του αρμόδιου βιοτεχνικού επιμελητηρίου.

26 Πράγματι, οι ζητούντες την εγγραφή τους στο μητρώο βιοτεχνών πρέπει να έχουν επιτύχει στις σχετικώς προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο εξετάσεις (Meisterprüfung). Το εθνικό δίκαιο δεν επιβάλλει την προϋπόθεση αυτή μόνον κατ' εξαίρεση, για να επιτρέψει την εγγραφή άλλων κατηγοριών προσώπων, περιλαμβανομένων των υπηκόων άλλων κρατών μελών, προκειμένου να συμμορφωθεί με το κοινοτικό δίκαιο.

27 Η εξέταση για τη βεβαίωση της πληρώσεως των προϋποθέσεων που αναφέρει η Verordnung γίνεται προτού χορηγηθεί η κατ' εξαίρεση άδεια εγγραφής στο μητρώο.

28 Η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η υποχρεωτική εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών που απορρέει από την Handwerksordnung, με συνέπεια την υποχρεωτική εγγραφή των οικείων επιχειρήσεων στα βιοτεχνικά επιμελητήρια, δεν αντίκειται στο παράγωγο κοινοτικό δίκαιο. Πράγματι, σύμφωνα με αυτό, η οδηγία 64/427 αφορούσε μόνον την αναγνώριση δραστηριοτήτων στο πλαίσιο εξετάσεως των ουσιαστικών προϋποθέσεων σχετικά με την άσκηση για πρώτη φορά δραστηριότητας σε άλλο κράτος μέλος, αλλά δεν ρύθμιζε τη διαδικασία εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών.

29 Αφού υπενθύμισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής χορηγούν την άδεια ασκήσεως της εν λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 64/427, η Επιτροπή τονίζει ότι η οδηγία αυτή δεν περιέχει καμία άλλη διάταξη για τη συνέχεια της διαδικασίας χορηγήσεως της άδειας. Προσθέτει ότι η παράγραφος 3 της εν λόγω διατάξεως παρέχει ρητώς στο κράτος μέλος υποδοχής ακόμη και τη δυνατότητα επιβολής περαιτέρω προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας. Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πάντως, ότι το κράτος αυτό δεν έχει πλήρη ελευθερία στον τομέα αυτόν, αλλά υποχρεούται να ορίσει τη διαδικασία χορηγήσεως κατά τρόπον ώστε η οδηγία 64/427 να μη χάσει εντελώς την πρακτική της αποτελεσματικότητα.

30 Επιβάλλεται να υπομνησθεί, συναφώς, ότι η οδηγία 64/427 είχε σκοπό να διευκολύνει την υλοποίηση της ελευθερίας εγκαταστάσεως και της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, σε ευρύ φάσμα επαγγελματικών δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στη βιομηχανία και τη βιοτεχνία, εν αναμονή της εναρμονίσεως των όρων προσβάσεως στις εν λόγω δραστηριότητες στα διάφορα κράτη μέλη, απαραίτητο προηγούμενο για την πλήρη απελευθέρωση στον τομέα αυτόν (απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 1998, C-193/97 και C-194/97, De Castro Freitas και Escallier, Συλλογή 1998, σ. I-6747, σκέψη 19).

31 Ναι μεν, ελλείψει της εναρμονίσεως αυτής όσον αφορά τις επίμαχες στην κύρια δίκη δραστηριότητες, τα κράτη μέλη παραμένουν, κατ' αρχήν, αρμόδια για να ορίζουν τις προϋποθέσεις προσβάσεως στις εν λόγω δραστηριότητες, πλην όμως τα κράτη μέλη οφείλουν να ασκούν τις εξουσίες τους στον τομέα αυτό διασφαλίζοντας τόσο τις θεμελιώδεις ελευθερίες τις οποίες εγγυώνται τα άρθρα 52 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 43 ΕΚ) και 59 της Συνθήκης όσο και την πρακτική αποτελεσματικότητα των διατάξεων οδηγίας που περιέχει μεταβατικά μέτρα (προπαρατεθείσα απόφαση De Castro Freitas και Escallier, σκέψη 23). Αυτό ισχύει όχι μόνο για τις ουσιαστικές προϋποθέσεις προσβάσεως στις εν λόγω δραστηριότητες, αλλά επίσης για τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που προβλέπει το εθνικό δίκαιο.

32 Εν όψει της φύσεως των δραστηριοτήτων στην κύρια δίκη, επιβάλλεται επομένως να εξεταστεί εάν η εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών και η σχετική με αυτή διοικητική διαδικασία συμβιβάζονται με την αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και δεν διακυβεύουν την πρακτική αποτελεσματικότητα της οδηγίας 64/427, και συγκεκριμένα του άρθρου της 4.

33 Κατά πάγια νομολογία, το άρθρο 59 της Συνθήκης επιτάσσει όχι μόνον την εξάλειψη κάθε δυσμενούς διακρίσεως έναντι του εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος παρέχοντος υπηρεσίες λόγω της ιθαγένειάς του, αλλά και την κατάργηση κάθε περιορισμού, ακόμη και αν αυτός εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο στους ημεδαπούς παρέχοντες υπηρεσίες όσο και σε αυτούς των άλλων κρατών μελών, οσάκις μπορεί να παρεμποδίσει, να παρενοχλήσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστικές τις δραστηριότητες του παρέχοντος υπηρεσίες όταν αυτός είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, όπου νομίμως παρέχει ανάλογες υπηρεσίες (βλ. αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 1991, C-76/90, Säger, Συλλογή 1991, σ. I-4221, σκέψη 12· της 9ης Αυγούστου 1994, C-43/93, Vander Elst, Συλλογή 1994, σ. I-3803, σκέψη 14· της 28ης Μαρτίου 1996, C-272/94, Guiot, Συλλογή 1996, σ. I-1905, σκέψη 10· της 12ης Δεκεμβρίου 1996, C-3/95, Reisebüro Broede, Συλλογή 1996, σ. I-6511, σκέψη 25· της 9ης Ιουλίου 1997, C-222/95, Parodi, Συλλογή 1997, σ. I-3899, σκέψη 18, και της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-369/96 και C-376/96, Arblade κ.λπ., Συλλογή 1999, σ. I-8453, σκέψη 33).

34 Συναφώς, η υποχρέωση που επιβάλλεται σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε ένα κράτος μέλος που επιθυμεί να ασκήσει, ως παρέχουσα υπηρεσίες, βιοτεχνική δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, περί εγγραφής της στο μητρώο βιοτεχνών του τελευταίου αυτού κράτους συνιστά περιορισμό υπό την έννοια του άρθρου 59 της Συνθήκης.

35 Επίσης κατά πάγια νομολογία, ακόμα και ελλείψει εναρμονίσεως στον τομέα αυτόν, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, ως θεμελιώδης αρχή, μπορεί να περιοριστεί μόνον από ρυθμίσεις δικαιολογούμενες από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος και εφαρμοζόμενες σε κάθε πρόσωπο ή επιχείρηση που ασκεί δραστηριότητα στο έδαφος του κράτους όπου παρέχονται οι υπηρεσίες, εφόσον το συμφέρον αυτό δεν διασφαλίζεται από τους κανόνες στους οποίους υπόκειται ο παρέχων τις υπηρεσίες εντός του κράτους μέλους όπου είναι εγκατεστημένος (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 279/80, Webb, Συλλογή 1981, σ. 3305, σκέψη 17· της 26ης Φεβρουαρίου 1991, C-180/89, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 1991, σ. I-709, σκέψη 17, και C-198/89, Επιτροπή κατά Ελλάδος, Συλλογή 1991, σ. I-727, σκέψη 18, καθώς και προπαρατεθείσες αποφάσεις Säger, σκέψη 15, Vander Elst, σκέψη 16, Guiot, σκέψη 11, και Arblade κ.λπ., σκέψη 34).

36 Η Γερμανική Κυβέρνηση τονίζει ότι ολόκληρο το σύστημα επαγγελματικής καταρτίσεως των βιοτεχνών, που βασίζεται στην κατοχή του σχετικού διπλώματος και στην υποχρεωτική εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών, έχει σκοπό ιδίως να διατηρήσει το

επίπεδο των παροχών και των ειδικών γνώσεων στον τομέα της βιοτεχνίας. Τα συμφέροντα αυτά συνιστούν επιτακτικό λόγο γενικού συμφέροντος και δεν μπορούν να διασφαλιστούν με τις διατάξεις του κράτους μέλους στο οποίο ο παρέχων τις υπηρεσίες είναι εγκατεστημένος.

37 Το Kreis Heinsberg ισχυρίζεται ότι το μητρώο βιοτεχνών επιτελεί λειτουργία δημοσίου μητρώου, το οποίο περιέχει πληροφορίες σχετικά με τους βιοτέχνες που ασκούν τις δραστηριότητές τους υπό την ιδιότητα ανεξαρτήτου επαγγελματία στην περιφέρεια του οικείου βιοτεχνικού επιμελητηρίου. Έτσι, το μητρώο βιοτεχνών στοχεύει κυρίως να καταστήσει γνωστές στις αρχές και στο κοινό τις επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια για την άσκηση βιοτεχνικών δραστηριοτήτων ως ανεξάρτητοι επαγγελματίες στην περιφέρεια του οικείου βιοτεχνικού επιμελητηρίου ώστε αυτοί, συνακόλουθα, να εμπιστευθούν την παροχή βιοτεχνικών υπηρεσιών σε εκείνους που είναι σε θέση να παράσχουν υπηρεσίες ποιότητας.

38 Συναφώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, όπως τόνισε η Επιτροπή, ο στόχος της εγγυήσεως της ποιότητας των εκτελουμένων βιοτεχνικών εργασιών και της προστασίας των αποδεκτών των παροχών αυτών συνιστά επιτακτικό λόγο δημοσίου συμφέροντος που μπορεί να δικαιολογήσει περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών.

39 Ωστόσο, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η εφαρμογή των εθνικών ρυθμίσεων ενός κράτους μέλους στους παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη πρέπει να είναι πρόσφορη προς διασφάλιση της επιτεύξεως του σκοπού τον οποίο επιδιώκουν και να μη βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του σκοπού μέτρου (βλ. κυρίως προπαρατεθείσες αποφάσεις Säger, σκέψη 15, και Arblade κ.λπ., σκέψη 35).

40 Μια εθνική ρύθμιση όπως η επίδικη στην κύρια δίκη, ακόμη και εάν εφαρμόζεται ανεξαρτήτως της ιθαγένειας των παρεχόντων υπηρεσιών και φαίνεται πρόσφορη να διασφαλίσει την επίτευξη στόχων που αποσκοπούν στη διατήρηση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών, βαίνει πέραν του αναγκαίου για την επίτευξη του σκοπού μέτρου.

41 Η εξέταση που προηγείται της χορηγήσεως κατ' εξαίρεση άδειας για την εγγραφή στο μητρώο βιοτεχνών δεν μπορεί παρά να έχει αποκτήσει τυπικό, κατ' ουσίαν, χαρακτήρα, διότι πρέπει να περιορίζεται στην εξέταση του αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 3 της οδηγίας 64/427. Πράγματι, από το άρθρο 4 της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι, επ' ευκαιρία της εξετάσεως αυτής, οι αρχές του κράτους μέλους υποδοχής δεσμεύονται κατ' αρχάς από τις διαπιστώσεις που περιέχονται στη βεβαίωση που χορηγεί το κράτος μέλος προελεύσεως του παρέχοντος τις υπηρεσίες, σχετικά τόσο με τις επαγγελματικές δραστηριότητες που πραγματικά ασκήθηκαν από τον δικαιούχο όσο και με τη διάρκεια αυτών. Στο στάδιο της εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών, δεν προβλέπεται συμπληρωματική εξέταση.

42 Στο μέτρο που οι λόγοι για την υποχρέωση της εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών είναι αμιγώς διοικητικής φύσεως, επιβάλλεται να υπομνησθεί ότι εκτιμήσεις αυτού του είδους δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την εκ μέρους κράτους μέλους παρέκκλιση από τους κανόνες του κοινοτικού δικαίου, ιδίως δε όταν η εν λόγω παρέκκλιση καταλήγει να αποκλείει ή να περιορίζει την άσκηση μιας από τις θεμελιώδεις ελευθερίες του κοινοτικού δικαίου (βλ. ιδίως απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1999, C-18/95, Terhoeve, Συλλογή 1999, σ. I-345, σκέψη 45, και προπαρατεθείσα απόφαση Arblade κ.λπ., σκέψη 37).

43 Όπως ορθά τονίζει η Αυστριακή Κυβέρνηση, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να εξαρτά την πραγματοποίηση της παροχής υπηρεσιών στο έδαφός του από την τήρηση όλων των απαιτουμένων προϋποθέσεων εγκαταστάσεως και κατ' αυτόν τον τρόπο να στερεί από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα τις διατάξεις της Συνθήκης που προορίζονται ακριβώς για τη διασφάλιση της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Säger, σκέψη 13).

44 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής δεν διακρίνει, όσον αφορά τις επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών που θέλουν να παράσχουν βιοτεχνικές υπηρεσίες εντός αυτού, μεταξύ αυτών που είναι εγκατεστημένες στο κράτος μέλος προελεύσεως και αυτών που έχουν εγκατάσταση επίσης, κατά την έννοια του άρθρου 52 της Συνθήκης, στο κράτος μέλος υποδοχής. Οι δύο αυτές κατηγορίες επιχειρήσεων υπέχουν, ομοίως, υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών προκειμένου να μπορούν να εκτελούν βιοτεχνικές εργασίες στο κράτος μέλος υποδοχής.

45 Ακόμη και εάν η υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών, που συνεπάγεται την υποχρεωτική εγγραφή στα βιοτεχνικά επιμελητήρια των οικείων επιχειρήσεων και, συνεπώς, την καταβολή των σχετικών εισφορών, μπορούσε να δικαιολογηθεί σε περίπτωση εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος υποδοχής, περίπτωση που δεν συντρέχει στην κύρια δίκη, τούτο δεν ισχύει απαραιτήτως και για τις επιχειρήσεις που έχουν την πρόθεση να παράσχουν υπηρεσίες στο κράτος μέλος υποδοχής μόνον ευκαιριακά ή και άπαξ μόνον.

46 Πράγματι, οι τελευταίες αυτές μπορούν να αποθαρρυνθούν ως προς την επιδίωξη των σχεδίων τους, εάν, λόγω της υποχρεωτικής εγγραφής τους στο μητρώο βιοτεχνών, η διαδικασία χορηγήσεως άδειας καθίσταται περισσότερο χρονοβόρα και δαπανηρή, οπότε το προσδοκώμενο κέρδος, τουλάχιστον για τις μικρές εργασίες, να μην παρουσιάζει πλέον οικονομικό ενδιαφέρον. Έτσι, για τις επιχειρήσεις αυτές, η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, θεμελιώδης αρχή της Συνθήκης, καθώς και η οδηγία 64/427, κινδυνεύουν να χάσουν την πρακτική τους αποτελεσματικότητα.

47 Συνεπώς, η διαδικασία χορηγήσεως άδειας που θεσπίζεται από το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί ούτε να καθυστερεί ούτε να δυσχεραίνει την άσκηση του δικαιώματος ενός προσώπου εγκατεστημένου σε άλλο κράτος μέλος να παρέχει τις υπηρεσίες του εντός του πρώτου κράτους, εφόσον πραγματοποιήθηκε η εξέταση των προϋποθέσεων προσβάσεως στις εν λόγω δραστηριότητες και διαπιστώθηκε ότι αυτές πληρούνται.

48 Άλλωστε, η ενδεχόμενη υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών του κράτους μέλους υποδοχής, αν υποτεθεί ότι είναι δικαιολογημένη, δεν πρέπει να συνεπάγεται ούτε επιπλέον διοικητικά έξοδα ούτε την υποχρεωτική καταβολή εισφορών στο βιοτεχνικό επιμελητήριο.

49 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι στο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ρύθμιση κράτους μέλους που εξαρτά την άσκηση, στην επικράτειά του, βιοτεχνικών δραστηριοτήτων από παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη από μια διαδικασία χορηγήσεως άδειας που μπορεί να καθυστερεί ή να δυσχεραίνει την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών,

εφόσον πραγματοποιήθηκε η εξέταση για την πλήρωση των προϋποθέσεων προσβάσεως στις οικείες δραστηριότητες και διαπιστώθηκε ότι αυτές πληρούνται, αντίκειται στο άρθρο 59 της Συνθήκης και στο άρθρο 4 της οδηγίας 64/427. Επιπλέον, η ενδεχόμενη υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών του κράτους μέλους υποδοχής, αν υποτεθεί ότι είναι δικαιολογημένη, δεν πρέπει να συνεπάγεται ούτε επιπλέον διοικητικά έξοδα ούτε την υποχρεωτική καταβολή εισφορών στο βιοτεχνικό επιμελητήριο.

Επί των δικαστικών εξόδων

50 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική και η Αυστριακή Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 13ης Φεβρουαρίου 1998, που συμπληρώθηκε στις 22 Ιουνίου 1998, το Amtsgericht Heinsberg, αποφαίνεται:

Ρύθμιση κράτους μέλους που εξαρτά την άσκηση, στην επικράτειά του, βιοτεχνικών δραστηριοτήτων από παρέχοντες υπηρεσίες που είναι εγκατεστημένοι σε

άλλα κράτη μέλη από μια διαδικασία χορηγήσεως άδειας που μπορεί να καθυστερεί ή να δυσχεραίνει την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιήθηκε η εξέταση για την πλήρωση των προϋποθέσεων προσβάσεως στις οικείες δραστηριότητες και διαπιστώθηκε ότι αυτές πληρούνται, αντίκειται στο άρθρο 59 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 49 ΕΚ) και στο άρθρο 4 της οδηγίας 64/427/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1964, περί των λεπτομερειών εφαρμογής των μεταβατικών μέτρων στον τομέα των μη μισθωτών δραστηριοτήτων μεταποιήσεως που υπάγονται στις κλάσεις 23-40 ΔΤΤΒ (Βιομηχανία και Βιοτεχνία). Άλλωστε, η ενδεχόμενη υποχρέωση εγγραφής στο μητρώο βιοτεχνών του κράτους μέλους υποδοχής, αν υποτεθεί ότι είναι δικαιολογημένη, δεν πρέπει να συνεπάγεται ούτε επιπλέον διοικητικά έξοδα ούτε την υποχρεωτική καταβολή εισφορών στο βιοτεχνικό επιμελητήριο.

Rodríguez Iglesias	Moitinho de Almeida	Edward
Sevón	Schintgen	Kapteyn
Gulmann	Ragnemalm	Wathelet

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Οκτωβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias